

Základní škola Olomouc, Stupkova 16

Fakultní škola Pedagogické fakulty UP Olomouc

*rozšířená výuka matematiky, informatiky a hudební výchovy
testovací středisko ECDL*

585 415 207, 581 111 201

www.zs-stupkova.cz

reditel@zs-stupkova.cz

**Školní vzdělávací program školní družiny
Základní školy Olomouc, Stupkova 16, příspěvkové organizace**

**Název školy: Základní škola Olomouc, Stupkova 16,
příspěvková organizace**

Adresa školy: Stupkova 16, 779 00 Olomouc

RED-IZO: 600140148

IČ: 47657189

DIČ: CZ47657189

IZO ZŠ: 047657189

IZO ŠD: 119900092

Jméno ředitele: Mgr. Pavel Hofírek

Zřizovatel: Statutární město Olomouc

Zástupce zřizovatele: PhDr. Hana FANTOVÁ, vedoucí odboru školství

Platnost dokumentu: od 1. září 2017

ŠVP ŠD je k nahlédnutí ve spisové dokumentaci ředitele školy a u vychovatelů všech oddělení ŠD. Elektronická podoba je zveřejněna na webových stránkách školy.

Školní družina (dále jen ŠD) je zřízena podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) § 111 Zájmové vzdělávání, a podle vyhlášky MŠMT č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. ŠD tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Hlavním posláním je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků. Organizuje zájmové vzdělávání především pro účastníky přihlášené k pravidelné denní docházce.

Obsah:

1. Charakteristika ŠD
2. Konkrétní cíle vzdělávání
3. Délka vzdělávání
4. Formy vzdělávání
5. Obsah vzdělávání
6. Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání
7. Podmínky pro vzdělávání žáků s příznými podpůrnými opatřeními
8. Popis materiálních podmínek
9. Popis personálních podmínek
10. Popis ekonomických podmínek
11. Popis podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví

1. Charakteristika ŠD

ŠD mohou navštěvovat žáci 1. stupně základní školy. Kapacita ŠD je 240 žáků. Ve školním roce 2017/18 má ŠD 8 oddělení. ŠD má za úkol smysluplné využití volného času dětí po vyučování, který tráví pod pedagogickým dozorem v prostorách školy. Poskytuje relaxaci a pohybovou aktivitu na čerstvém vzduchu, zároveň rozvíjí zájmy a nadání dětí a formou didaktických her se podílí na přípravě na vyučování. Vede žáky k samostatnosti, pečlivosti a klade důraz na správné zásady společenského chování a vystupování v kolektivu.

Činnosti a aktivity žáků ve ŠD se uskutečňují v oblasti sportovní, estetické, pracovní, rekreační a společenské výchovy. Obsahová náplň oblastí navazuje na učivo vyučovacích předmětů a probíhá v souladu se ŠVP ZV školy. Pravidelně se střídají aktivity různého charakteru.

Každé oddělení ŠD pořádá v průběhu šk. roku akce uvedené v celoročním plánu ŠD. Týdenní režim ŠD navazuje na vyučování organizací zájmových kroužků vedených vychovateli ŠD.

2. Konkrétní cíle vzdělávání

Pro činnost ve ŠD jsou k dosažení vytčených cílů voleny metody:

- skupinová práce
- výklad, dramatizace, vyprávění, doplňování textů
- samostatné práce
- exkurze, výlety
- pobyty v přírodě
- besedy, rozhovory, diskuze
- kvízy, rébusy
- besídky
- tematické vycházky
- modelové situace
- poslechové činnosti
- sportovní soutěže
- poznávání rostlin, přírodnin, živočichů.
Směřujeme k naplňování těchto cílů:
- vytváření správných mezilidských vztahů, vést žáky ke slušnému chování a vystupování ve škole i na veřejnosti
- všimat si okolí, pěstovat k němu vztah
- pěstovat základní hygienické návyky, správnou životosprávu
- umět se orientovat v čase
- vést děti k opatrnosti před nebezpečím, poradit si v případě nehody, naučit je pomoci druhým
- vypěstovat pozitivní vztah k práci
- nepodléhat cizím negativním vlivům
- rozvíjet řečové a komunikativní schopnosti
- vytvářet kladný vztah k přírodě a naučit chránit svět kolem nás

Výchovně vzdělávací cíle:

- Učit se znát** – objevovat nové věci, získávat poznatky, řešit problémy
- Učit se „jak na to“** – získávat dovednosti a návyky potřebné pro život, komunikovat
- Učit se žít společně** – rozvíjet porozumění s jinými lidmi, všichni máme práva a povinnosti, společně řešit problémy
- Učit se být** – rozvíjet kvality jedince

3. Délka vzdělávání

Tento ŠVP ŠD je vytvořen v souladu se ŠVP ZV školy. Je stanoven na období od 1. 9. 2017 do 31. 8. 2019. Toto období je dostatečně dlouhé pro možnost vhodně reagovat na podmínky ve ŠD, přesouvání témat v celoročním plánu ŠD i pro provedení evaluace činností a dosažených výsledků.

V rámci jednotlivých celků témat jsou činnosti ve ŠD konány na úrovních:

- průběžné působení vychovatele na činnost žáků vztahující se k danému tématu
- řízená organizovaná činnost podle týdenní skladby zaměstnání
- příležitostné akce k určitému tématu

Celky mohou dle svého zaměření postihnout 1, 2 nebo tři uvedené úrovně. Důraz je kladen na smyslové a citové zkušenosti žáků z vlastních aktivit.

4. Formy vzdělávání

- **Odpočinkové činnosti** – klidová a rekreační činnost, která kompenzuje zátěž během školního vyučování
- **Příležitostné akce** – turnaj ve vybíjené, lehkootletický trojboj, štrůdlování, pečení perníčků, návštěva psiho útulku, atd.
- **Pravidelné akce** – září – Drakiáda, říjen – Halloween, listopad – Vánoční dílny, prosinec – Vánoční besídka, leden – pěvecká soutěž Do re mi, Superstar, únor – Maškarní karneval, březen – Jarní dílny, duben – Rej čarodějnic, květen – Bobříkova cesta, červen – Dětský den.
- **Spontánní aktivity** - při pobytu venku po organizované části ve vymezeném časovém prostoru možnost spontánních her, stejně tak při ranních a koncových hodinách ŠD.
- **Příprava na vyučování** - didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, které rozšiřují poznatky získané při vyučování. U starších dětí možnost vypracovávání domácích úkolů.
- **Pravidelné činnosti** - jsou obsaženy v týdenní skladbě zaměstnání, kterou si vychovatelka vytváří úměrně k věku dětí.

5. Obsah vzdělávání

Všechny klíčové kompetence se prolínají komplexně v činnostech ŠD.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Činnost ŠD se snaží ústit v získávání určitých kompetencí. Jedná se o komplexní působení na žáky při rukodělných činnostech, esteticko-výtvarné výchově, při sportu, přírodovědných aktivitách, při rozvoji počítačové gramotnosti, při společenské výchově, při sebevzdělávání žáků i odpočinku. ŠD navazuje na program předškolního vzdělávání a částečně zněn také vychází při formulaci klíčových kompetencí. Dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které děti získávají v průběhu několikaleté docházky do ŠD. Budou se prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

1. **KOMPETENCE K UČENÍ:** učí se s chutí, započatou práci dokončí, zhodnotí své výkony, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislostí, získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.
2. **KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU:** všímá si dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení využívá logické, matematické, empirické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení. Započaté činnosti dokončuje.
3. **KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE:** vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovědi vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, kultivovaně.
4. **SOCIÁLNÍ A INTERPERSONÁLNÍ KOMPETENCE:** samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřítit – přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.
5. **ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ KOMPETENCE:** učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, dbá na své osobní i zdraví druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské).
6. **KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU:** orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, vybírá si zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, umí říci „ne“ nevhodným nabídkám a na využití volného času.

Celoroční plán ŠD

Tematický okruh

Formulace činnosti a její stručný popis

č. rozvíjené kompetence

ZÁŘÍ, ŘÍJEN, LISTOPAD

1. Místo, kde žijeme

Kresba, malba, koláž – volný čas	3,4,6
Domácí zvířátka – malování, povídání	3,6
Malování draka – vystřížení tvaru, zdobení obličeje	2,3,4
Četba na pokračování, dáváme si hádanky	1,6
Dopravní výchova – dopravní prostředky	1,3
Podzimní ovoce a zelenina	2,4,6

2. Lidé kolem nás

Kamarád – portrét, povídání, hry	1,3,4
Povolání – povídání, hry	1,3,4,5
Stolování - základní hygienické návyky a chování v jídelně	1,2,3,4
Sestavení pravidel ŠD	2,4,5
Halloween	1 až 6

3. Lidé a čas

Vyprávíme si o zásadách pravidelného denního režimu, učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu	1,2,3,6
Kreslíme zážitky z prázdnin, shromažďujeme pohlednice	4,6
Příroda na podzim	1,6
Hry na procvičení paměti, pozornosti, soustředěnosti a tvoř. myšlení	1,3,4
Vánoční dílny	1,4,6

4. Rozmanitost přírody

Život v přírodě – zvířata v zimě	1,2,3
Kreslíme, modelujeme ovoce - podzim	1,2,6
Domácích zvířata - péče o ně	3,5,6
Besedujeme nad obrázkovými encyklopediemi o zvířatech	1,3,6
Barvy podzimu – malujeme stromy se zbarvenými listy	1,3
Zvířátka se připravují na zimu – modelování figurky zvířátka	2,5,6
Hrajeme didaktické hry na téma příroda	1,3,6
Prohlubování znalostí o živé a neživé přírodě	1,4,5
Drakiáda	4,6

5. Člověk a jeho zdraví

Osobní hygiena a jejím významu – péče o chrup	1,4,5
Zásady pro zdraví - správné oblékání, vitamíny ve stravě, otužování	1,2,3
Pobyt na školním hřišti, sportovní hry, pohybové tematické hry	5,6
Odpočinek po obědě – čtení pohádek	1,6

PROSINEC, LEDEN, ÚNOR

1. Místo, kde žijeme

Ilustrace přečtené pohádky	1,6
Ideální město – skládanka z obrázků, stavebnic, kreslení, modelování	1,2,4
Dopravní značky	2,5
Povolání	1,3,6
Naše škola	2,3,4,5

2. Lidé kolem nás

Vyprávíme si, co jsou masopustní zvyky	1,3,4
Vánoce - vánoční zvyky a tradice, symboly	2,3
Vánoční dárky a výzdoba	1,2,6
Zpěv vánočních písní a koled	1,3,6
Karneval - výroba masek, zvyky a tradice	1 až 6
Advent – tradice, výroba, zvyky	1,2,3,4
Mikuláš	3,4
Vánoční besídka	3,4,6
Pěvecká soutěž Do-re-mi , Superstar	2,3,4,6
Maškarní karneval	1 až 6

3. Lidé a čas

Měření času	1,5
Zážitky z víkendu - malujeme, co jsme zažili, vyprávíme	2,6
Povídáme si o tom, co bych chtěl v životě dělat (kresba, malba, koláž)	1,5,6
Volný čas - záliby, koníčky	1,5,6
Stavby kolem nás – historické stavby, důležité stavby v našem městě	1,3,6

4. Rozmanitost přírody

Zimní příroda – pozorování změn v přírodě	1,2,3,4,5
Zvířátka v zimě – jak se starat o zvířata, jak pomoci	2,3,5
Stavby ze sněhu	1,2,3,4
Chránění živočichové	1,3,5,6
Chování v přírodě	1,2,4,5

5. Člověk a jeho zdraví

Péče o zdraví – zimní oblečení	1,2
Základy 1. pomoci	1,2,4
Pobyť venku, otužování	1,3
Zimní sporty	1,3
Pohybové hry se sněhem, ve sněhu	6

BŘEZEN, DUBEN, KVĚTĚN, ČERVEN

1. Místo, kde žijeme

Naše obydlí	2,3,4,5
Dopravní prostředky, pravidla siln. provozu – cyklista a chodec	2,3,4,6
Obchod – hra na prodáváče a kupující	2,3,4
Zpíváme písně o jaru, besedujeme o lidových tradicích a zvycích	1,3,6
Environmentální výchova – vztah k přírodě	1,4,5,6
Jarní tvoření – výrobky s jarní tematikou	1,2,3,4
Jarní kvítí	1,2,3,4,5

2. Lidé kolem nás

Den Matek	1,3,4,6
Velikonoce – zvyky a tradice	1,2,3
Den dětí	1,2,3,4,6
Talentová soutěž	2,3,4,6
Jarní dílny	1,3,5,6
Dětský den - zábavné soutěžní odpoledne	1,2,3,4,6

3. Lidé a čas

Roční období – Jaro, Léto (změny v přírodě, oblékání, zvířata)	1,3,6
Denní režim každého z nás	1,2,3,4,6
Naše zájmy, volný čas	1,3,4,6
Pohled do budoucnosti – malování, modelování, vyrábění	1,2,3,6
Rej čarodějnic	1,2,3,4,6

4. Rozmanitost přírody

Jarní mláďata	1,2,3,4,6
Hmyzí říše	1,2,3,4
Pozorování přírody – kompas, buzola, mapa	1,2,3,4,6
Jak se starat o zvířátko	1,2,3,5
Práce s atlasem hub, zvířat	1,3
Bobříkova cesta	3,5,6

5. Člověk a jeho zdraví

Pobyt venku a hry na čerstvém vzduchu	4,5,6
Zdravá výživa – vitamíny ze stravy	1,4,5
Bezpečnost při letním sportování	1,2,3,4,6
Encyklopedie lidského těla	1,4
Sportovní soutěž	3,4,6

6. Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání

ŠD mohou navštěvovat žáci 1. stupně základní školy. O přijetí žáka nebo jeho vyloučení rozhoduje ředitel školy. Přijetím se na žáka vztahují veškerá práva a povinnosti žáka ŠD. Podmínkou přijetí do ŠD je odevzdání řádně vyplněné přihlášky v určeném termínu, kde je přesně vyznačeno, kdo a kdy vyzvedne žáka, či zda odchází sám. Je třeba uvést také přesnou dobu pro uvolnění žáka do zájmových útvarů.

Docházka do ŠD je pro přihlášené žáky povinná. Žádosti o uvolnění ze ŠD lze písemnou formou po předchozí domluvě s vychovatelem. Ukončení docházku může žák během celého šk. roku na základě písemné žádosti rodičů.

K vyloučení žáka ze ŠD může dojít v případě, pokud soustavně nebo hrubým způsobem porušil kázeň a školní řád nebo ohrozil zdraví a bezpečnost ostatních žáků.

7. Podmínky pro vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Ve ŠD jsou vychovatelé připraveni individuálně pracovat se žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními. V případě těchto žáků vychovatelé úzce spolupracují s třídními učiteli a konzultují výchovné a vzdělávací metody. Spolupráce se zákonnými zástupci těchto žáků pokládáme za nezbytnou. Rozvíjení talentu a tvořivosti nadaných a mimořádně nadaných žáků vychovatelé podporují zadáváním rozšiřujících a doplňujících úkolů.

8. Popis materiálních podmínek

K činnostem ŠD je využíváno 8 místností, z toho jsou 4 družinové třídy (2 v 1. patře budovy ŠJ a 2 v přízemí 2. pavilonu). Další 4 odd. využívají kmenové učebny (2 v přízemí pavilonu „KIU“, 1 v 1. patře pavilonu „ KIU“ a 1 v přízemí 3. pavilonu). Družinové třídy jsou vybaveny nábytkem, který je určen pro ŠD a odpovídá věku žáků. Podlahy místností jsou pokryty PVC a částečně kobercem pro odpočinek žáků. Vybavení místností hračkami, stolními hrami a dalšími pomůckami je dostatečné. K dispozici jsou přehrávače, video a pro žáky z „KIU“ interaktivní tabule. K výzdobě jsou využívány práce žáků. Výzdoba je obměňována v závislosti na ročním období.

9. Popis personálních podmínek

Ve ŠD pracuje 7 vychovatelů a 1 učitel v 8. oddělení. Všichni vychovatelé jsou aprobovaní.

Vychovatelé v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovně-vzdělávací činnosti:

- mají vysokou míru empatie a dovedou projevit vřelý vztah k žákům
- umějí vytvořit příznivé sociální klima a efektivně s žáky jednat
- mají organizační schopnosti
- vytvářejí pestrou a zajímavou skladbu činností a nalézají pro ně v denní skladbě vhodný časový prostor
- pro zájmové aktivity žáků (kroužky) využívají své odborné zaměření
- navozují radostnou atmosféru a komunikační prostředí, posilují v žácích kladné city, vytvářejí pocit bezpečného prostředí, zvolenými činnostmi posilují v žácích sebevědomí a vytvářejí dobrý kolektiv oddělení ŠD
- dodržují pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví svého i žáků
- prezentují výsledky činnosti ŠD na veřejnosti a na webu školy.

10. Popis ekonomických podmínek

Provoz ŠD je finančně zajišťován z prostředků zřizovatele školy. Mzdy vychovatelů jsou zahrnuty do rozpočtu ze státního rozpočtu. Výši měsíční úplaty za poskytování školských služeb stanoví ředitel školy. Z této částky jsou pořizovány hračky, stolní hry a další pomůcky, které při své činnosti využívají žáci ŠD. Tato částka je vychovateli vybírána a včetně vyúčtování předána do kanceláře školy. O snížení nebo prominutí úplaty rozhoduje ředitel školy.

11. Popis podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví

Vychovatelé ŠD při různých formách zájmového vzdělávání kladou důraz na předcházení vzniku bezpečnostních rizik. Rizika vyhodnocují a přijímají ve spolupráci s vedením školy preventivní opatření. Žáci jsou na začátku šk. roku seznámeni se zásadami bezpečného chování ve škole a na akcích pořádaných školou a jsou seznámeni s právy a povinnostmi žáka, které jsou uvedeny ve školním řádu. Jsou opakovaně a před každou akcí seznámeni s postupem při úrazu a v případě požáru.

Pro žáky z 1. a 2. ročníku jsou pořádány besedy s příslušníky Policie ČR o chování v silničním provozu. Na dopravním hřišti se žáci seznamují s pravidly silničního provozu. Vychovatelé vedou žáky ke zdravému životnímu stylu, učí je zásadám ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevem diskriminace, nepřátelství a násilí.

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví:

- režim dne je organizován s ohledem na tělesnou a duševní hygienu podle věku a vyspělosti žáků s vhodnou strukturou činností s dostatkem aktivního pohybu a relaxace
- pitný režim a zdravé prostředí užívaných prostor
- bezpečné pomůcky a ochrana žáků před úrazy
- pravidelná kontrola prostor a zařízení z hlediska bezpečnosti
- prostředky první pomoci jsou dostupné každému vychovateli, vychovatelé mají praktické dovednosti poskytovat první pomoc.